

Miljöpartiet de gröna i Borås kommunpolitiska program 2026-2030

För ett Borås att längta till

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Borås ska bli klimatneutralt	4
Cirkulär ekonomi	4
Kollektivtrafik och hållbart resande	5
Ekologisk och närproducerad mat	6
Ökat medborgarinflytande	7
3. Ett Borås som värnar om den biologiska mångfalden	8
Skogsbruk	8
Grönområden	8
Naturvård	9
Viskan och vatten	10
4. Ett Borås där vi tar hand om varandra	11
En trygg stad för alla	11
Ett Borås där ingen tvingas leva i fattigdom	12
Vård och äldreomsorg	13
Mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck	14
5. En skola för alla boråsare	15
Stoppa skolsegregationen och säkra likvärdighet	15
Bildningsstaden och det livslånga lärandet	16
Förskola	16
Grundskola	17
Gymnasieskola	18
Vuxenutbildning	19
6. Alla barn i Borås har rätt till en meningsfull fritid	20
Fler möjligheter till aktiviteter	20
7. Ett Borås fritt från diskriminering och rasism	21
Feminism	21
HBTQI	21
Antirasism	22
Integration	22
Funktionsrätt	23
8. Ett Borås med fri och tillgänglig kultur	24
Tillgänglig kultur för alla	24
Fri kultur	25
Biblioteken	25
9. Ett Borås som bygger hållbart	26
Grön samhällsbyggnad	26
Bryta segregationen	27
Hållbar byggnation	27
10. Ett Borås som är rustat för framtiden	29
Digitalisering	30
Klimatanpassning	30
Krisberedskap	31

1. Inledning

Miljöpartiet i Borås har en vision om ett klimatneutralt och rättvist Borås. Ett Borås där vi tar hand om varandra och vår miljö. Vårt mål är ett rättvist samhälle inom planetens gränser. Det är en kommun där alla är en del av omställningen. Det är en kommun där alla kan välja att resa hållbart, oavsett om du bor i centrum eller i Bredared. Det är en kommun där alla ska kunna ha möjlighet att odla sin egen mat, oavsett om du bor i villa eller hyresrätt. Det är en kommun där alla har nära till naturen, oavsett om du bor på Norrby eller i Dannike. Det är en kommun där den fria kulturen frodas och där alla kan ta del av den, oavsett storlek på plånbok eller antal böcker på bokhyllan.

Vår stad ska fyllas med grönområden som kryllar av liv och aktivitet. Staden ska vara en trygg plats för alla. Inget barn ska hamna i händerna på gängen. I Miljöpartiets Borås har vi stärkt de sociala skyddsnäten och insatserna för att bryta klyftorna och segregationen.

Borås ska vara en stad där vi tar hand om de svagaste i samhället. De som ingen röst har eller som faller mellan stolarna. I vårt Borås ska inget barn tvingas växa upp i fattigdom. Därför måste vi stärka de sociala skyddsnäten och skapa rättvisa uppväxtvillkor för alla. Vi har en vision om ett mångkulturellt Borås. Ett Borås där din bakgrund aldrig får utgöra ett hinder för vad du kan åstadkomma. Ett Borås som berikas av en mångfald av människor. Svart eller vit. Hetero eller HBTQI. Ung eller gammal. Fattig eller rik. Man eller kvinna. I vårt Borås får alla vara med och ingen hamnar utanför.

Våra skolor ska vara en trygg och meningsfull plats för alla elever, inte för riskkapitalister, och där alla får den hjälp de har rätt till. Bildningsstaden Borås ska vara en plats där lusten att lära och det livslånga lärandet är en självklarhet.

I vårt Borås ska människor ha tid att leva och inte bara överleva. Genom att sänka arbetstiden för Borås Stads anställda kan vi stärka folkhälsan och skapa en bättre och mer attraktiv arbetsmiljö inom skolan, vården och omsorgen.

Miljöpartiet i Borås har en vision. En vision om en framtida stad att längta efter. Detta är vårt lokalpolitiska program som ska ta Borås närmare den visionen. Men vi blundar inte för en mörk omvärld. Tvärtom, det är just därför vi måste agera med kraft och framtidstro. Vi befinner oss mitt i en brinnande klimat- och artkris. Klimatkrisen och den växande ojämlikheten har samma rot: ett system som sätter kortsiktig vinst före människors och planetens välmående. Vårt svar är ett samhälle som håller ihop och håller i längden. Högerextrema krafter breder ut sig i Europa och världen. De inskränker våra mänskliga fri- och rättigheter och vill splittra oss. Polariseringen och rasismen ökar. Men då måste vi bli än mer högljudda. För vi är övertygade om att ett annat samhälle är möjligt.

2. Borås ska bli klimatneutralt

Miljöpartiet i Borås vill att Borås ska bli klimatneutralt. Därför prioriterar vi klimatet i varje beslutsfattande rum. Vårt hårda arbete har gjort skillnad. Tack vare Miljöpartiets politik var Borås en av landets första kommuner med att anta en lokal koldioxidbudget som nu genomsyrar arbetet i alla nämnder och bolag. När staden växer och vi bygger nytt ska det göras i trä och genom tillvaratagande av rivmaterial och vid resor ska tåg prioriteras före flyget. Just nu elektrifierar vi dessutom stadens fordonspark. Utsläppen i kommunen minskar, men takten måste accelerera för att vi ska vara i linje med Parisavtalet. Det här kommer att behöva stora investeringar för att kunna genomföra den rättvisa klimatomställning som krävs för att säkra en ekologiskt och socialt hållbar stad. Därför behövs en radikal klimatpolitik.

Vi vill:

2.1.1. Att Borås Stads förvaltningar och bolag investerar 1 miljard i insatser för att säkra en rättvis klimatomställning under den kommande mandatperioden. Denna investering ska fördelas genom en transparent, årlig klimatinvesteringsplan med fokus på åtgärder som ger maximal utsläppsminskning, skapar lokala jobb och stärker vår motståndskraft mot framtida kriser, såsom energieffektivisering, utbyggnad av laddinfrastruktur, restaurering av våtmarker och investering i energiproduktion samt investeringar inom det gröna ramverket.

Cirkulär ekonomi

I Sverige lever vi som om vi hade fyra jordklot. Vi måste stoppa överkonsumtionen och för att göra det krävs det handlingskraft på alla politiska nivåer. När vi i Borås upphandlar varor ska det göras med avfallstrappan i beaktande. Alternativen reparation, återanvändning och återvinning måste ha setts över innan vi slänger varor och köper nytt. Dessutom måste vi implementera arbetssätt i kommunen för ökad cirkularitet. Vi vill satsa pengar på cirkulär möbelhantering. Detta ska dels tillvarata gamla möbler och ge dem nytt liv istället för nyinköp. Dels ska det skapa arbetstillfällen där kommunen kan anställa fler personer för att säkerställa logistik, reparation och transporter av använda möbler. På det här sättet skapar vi välbefinnande för fler genom att återanvända mer.

Vi vill:

2.2.1. Att Borås Stad satsar på cirkulär möbelhantering för att minska överproduktionen och resursslöseriet samtidigt som vi skapar nya arbetstillfällen.

2.2.2. Att Borås Stad säkerställer en hållbar implementering av EU:s textilstrategi innan ett producentansvar är på plats.

2.2.3. Att Borås Stad säkerställer att väl fungerande återbruksinlämning finns på alla återvinningscentraler.

2.2.4. Att Borås Stad säkerställer att riktlinjer för hållbar byggnation följs av berörda bostadsbolag och nämnder för att minska byggandets klimatpåverkan.

2.2.5. Att Borås Stad bättre tillämpar hur lagen om offentlig upphandling ska beakta klimatpåverkan.

2.2.6. Att Borås Stad arbetar för att bli mindre beroende av konjunktursvängningar och ekonomisk tillväxt, genom att aktivt stödja utvecklingen av en stark lokal och cirkulär ekonomi.

2.2.7. Att Borås Stad satsar på Mobile Info Center för att öka deras närvaro och på utbildningsmöjligheter om sophantering och återvinning i våra politiskt eftersatta områden.

2.2.8. Att Borås Stad arbetar aktivt med att säkerställa utbildningsinsatser för att främja cirkularitet och återanvändning och motverka konsumtionshets.

2.2.9. Att Borås Stad arbetar aktivt med att förlänga användningstiden av digitala enheter, elektronik och fordon som används i kommunen, för att hushålla med resurser och minska arbetsbörda.

2.2.10 Att Borås Stad inför tjänsten grön näringslivssamordnare som får i uppdrag att stötta lokala företag i att göra en grön omställning.

2.2.11 Att Borås Stad förbättrar villkoren för mindre företag genom att dela upp stora upphandlingar.

2.2.12 Att Borås Stad markbereder mindre verksamhetsmarkstomter för att skapa utrymme för mindre företag att etablera sig.

2.2.13 Att Borås Stad möjliggör för lokala företag att leverera sina varor till stadens verksamheter via distributionscentraler.

2.2.14 Att Borås Stad utvecklar miljö- och klimatutbildningen genom att ständigt uppdatera och följa upp så att både kommunanställda och politiker genomför den.

Kollektivtrafik och hållbart resande

Kollektivtrafiken och andra alternativ till privatbilismen kommer att spela en nyckelroll i omställningen av transportsektorn. Samtidigt som fossila drivmedel subventioneras av regeringen och reseavdraget förskjutits till att gynna privatbilismen, har biljettpriserna i kollektivtrafiken mer än fördubblats under en tjugoårsperiod. Inte sällan är det personer med sämst ekonomiska förutsättningar som också nyttjar kollektivtrafiken. Vi måste därför göra det billigare och enklare att resa kollektivt. Priserna måste sänkas, fler unga och äldre måste få nyttja det hållbara resandet avgiftsfritt och tillgängligheten måste förbättras i hela kommunen. För att sänka trösklarna till det hållbara resandet måste

gång- och cykelvägar prioriteras före bilvägarna. Mobilitetshubbar och bilpooler ska etableras i alla väderstreck samt i våra serviceorter och landsbygder för att hela kommunen ska kunna ställa om. Miljöpartiet i Borås kommer att arbeta för att detta blir verklighet. Alla ska med när Borås ställer om.

Vi vill:

2.3.1. Att Borås Stad permanent inför sommarbusskortet som ges till elever i högstadiet och gymnasiet.

2.3.2. Att Borås Stad utökar skolskjutsperioden från att vara giltig från kl.04-19 till att gälla till kl.21 samt även fungera under helger och röda dagar.

2.3.3. Att Borås Stad ska verka för att fördjupa samarbetet med regionen för att bidra till en mer tillgänglig kollektivtrafik i hela kommunen.

2.3.4. Att Borås Stad verkar för att sänka biljettpiserna på kollektivtrafiken för alla kommunens invånare genom att subventionera priset på Västtrafiks periodbiljetter.

2.3.5. Att Borås Stad inför mobilitetshubbar i alla väderstreck för att underlätta byte till kollektivtrafik vid arbetspendling.

2.3.6. Att Borås Stad arbetar för att fler tågstationer etableras i land- och glesbygder.

2.2.7. Att Borås Stad inför feministisk snöröjning, det vill säga prioriterar gång- och cykelvägar vid röjning av snö.

2.3.8. Att Borås Stad verkar för att det uppförs papperskorgar vid stora hållplatslägen för att öka trivsel samt renlighet i kollektivtrafiken.

2.3.9. Att Borås Stad skapar ett sammanhängande gång- och cykelnätverk över hela kommunen som förbinder service- och kransorter med staden.

2.3.10. Att Borås Stad förbättrar framkomligheten och ökar tillgängligheten för ett hållbart resande på Allégatan genom att bland annat avskaffa gatuparkeringar längs gatan.

2.3.11. Att Borås Stad verkar för att gångvägar i kommunen blir mer tillgänglighetsanpassade och tryggare.

2.3.12. Att Borås Stad inför en billig cykeluthyrning av el- och lådcyklar.

2.3.13 Att Borås Stad främjar samåkningsmodeller samt tillgängliggör kommunens bilpool till invånare.

2.3.13. Att Borås Stad utökar satsningen Vintercyklist för att få fler boråsare att välja cykeln för arbetspendling under alla årstider.

2.3.14. Att Borås Stad säkerställer att hela kommunens fordonspark är elektrifierad vid mandatperiodens slut.

2.3.15. Att Borås Stad skapar fler platser för laddning av elbilar och elcyklar.

2.3.16 Att Borås Stad verkar för att Södra torget åter blir en knutpunkt för stadstrafiken.

2.3.17 Att Borås Stad möjliggör för cykelorganisationer att erbjuda cykelskolor på våra grundskolor.

2.3.18 Att Borås Stad verkar för att det etableras fler cykelställ i kommunen, exempelvis i stadskärnan, vid knutpunktslika hållplatser och skolgårdar.

Ekologisk och närproducerad mat

En stor del av maten vi producerar och äter skapar idag stora klimat- och miljöavtryck. För att minska matens negativa påverkan behöver kommunen ta ett ännu större ansvar för att säkerställa att växtbaserade proteinkällor samt lokala och ekologiska producenter prioriteras före det storskaliga och animaliska jordbruket. Vi måste också kraftsamla för att minska matsvinnet i våra verksamheter. Fler boråsare måste också få möjligheten att odla själva. Under tider av kris och klimatförändringar måste vi öka vår självförsörjningsgrad och livsmedelsproduktionen utgör en kritisk del i detta. Boråsare som bor i hyres- eller bostadsrätter och därmed inte har tillgång till en egen tomt, ska kunna få möjlighet att odla. Därför behöver vi skapa utrymme och plats för fler stadsodlingar som kan komma alla boråsare till del.

Vi vill:

2.4.1. Att Borås stad inför vegetariskt som ett smart och klimatsmart förstahandsval i alla storkök i grund- och gymnasieskolan, genom att öka andelen vegetarisk mat som serveras och införa fler dagar där båda rätterna som serveras är vegetariska. Den vegetariska maten ska vara av hög kvalitet.

2.4.2. Att Borås Stad ökar andelen ekologiska livsmedel i alla kommunens verksamheter.

2.4.3. Att Borås Stad ökar andelen närproducerade livsmedel i alla kommunens verksamheter för att minska klimatpåverkan och stötta lokala producenter.

2.4.4. Att Borås Stad höjer målen för att minska matsvinnet i kommunens verksamheter.

2.4.5. Att Borås Stad etablerar stadsodlingar i staden, exempelvis genom samverkan med de kommunala bostadsbolagen, för att möjliggöra för fler privatpersoner att odla.

2.4.6. Att Borås Stad ska underlätta för torghandel av närproducerad mat och andra koncept såsom REKO-ringen.

Ökat medborgarinflytande

Medborgarinflytande är helt avgörande för att kunna fatta väl avvägda beslut och för att stärka demokratin. För Miljöpartiet är det av stor vikt att beslut fattas nära och av invånarna. Tack vare Miljöpartiet i Borås möjliggjorde Borås Stad för klimatriksdagen att anordna ett klimatrådslag i staden, där 40 boråsare fick ta fram förslag på hur Borås ska arbeta med klimat- och miljöfrågor. För oss är det av stor vikt att flera av förslagen blir verklighet och att medborgarna får en större insyn och uppföljning kring hur arbetet går med att förverkliga förslagen samt vilka andra klimat- och miljöpolitiska åtgärder som vidtas i staden.

Vi vill:

2.5.1. Att Borås Stad säkerställer en fortsatt medborgardialog kring klimatfrågan, där kommuninvånare och politiker möts för att utbyta idéer och förslag som kan bidra till stadens klimatomställning.

2.5.2. Att Borås Stad på ett bättre sätt återkopplar till medborgarna om vilka klimatpolitiska åtgärder som vidtas i kommunen.

3. Ett Borås som värnar om den biologiska mångfalden

Just nu pågår det sjätte massutdöendet av arter. Överexploatering av land- och havsmiljöer, klimatförändringar, föroreningar och invasiva arter är de stora bakomliggande orsakerna till detta. Naturen ger oss essentiella ekosystemtjänster och vi är beroende av dessa för att kunna leva. Miljöpartiet vill att Borås Stad arbetar aktivt för att inte bara skydda, utan även öka den biologiska mångfalden i kommunen. Vi har ett ansvar att säkra att kommande generationer ska kunna ta del av en välmående natur. Därför har Miljöpartiet i Borås en ambitiös politik på det här området.

Skogsbruk

Skogen utgör en viktig biotop för flera av våra växt-, djur- och svamparter. Den verkar som en kolsänka, minskar risken för erosion och sänker temperaturen. Den ger oss mat, virke och rent vatten. Då har vi inte ens nämnt de rekreationella värdena som skogen ger oss människor. För att skogen fortsatt ska kunna erbjuda dessa essentiella ekosystemtjänster måste vi förvalta den väl. Borås Stad är en stor skogsägare och kan därmed spela en nyckelroll i att ge skogen ökat skydd. Kommunen kan se till att vi går från en produktionsskog bestående av granplantage till en naturskog som kryllar av liv. För att detta ska bli verklighet måste Borås Stads skogsbruk ställas om från grunden.

Vi vill:

3.2.1. Att Borås Stad ska ställa om skogsbruket till att i en högre utsträckning vara hyggesfritt och stimulera variationer i skogslandskapet för att öka den biologiska mångfalden.

3.2.2. Att Borås Stad verkar för att avkastningskravet för skogsbruket avskaffas.

3.2.3. Att Borås Stad fördjupar samarbetet med de privata markägarna för att genom samråd och ekonomiskt stöd återrestaurera våtmarker.

Grönområden

Borås Stad kommer att anta riktlinjer för att säkra boråsarnas tillgång till grönområden. Närheten till träd- och naturområden i urbana miljöer förbättrar luftkvaliteten, ger skugga, sänker temperaturen och ökar skyddet mot extremväder såsom översvämningar. Samtidigt skiljer sig tillgången på grönområden stort mellan olika delar av kommunen. Alla boråsare, oavsett var någonstans de bor, ska ha nära till ett grönområde. Idag korrelerar tyvärr socioekonomiska förutsättningar i en hög grad med närheten av grönområden. Detta måste vi ändra på. Vi ska arbeta utifrån 3-30-300 modellen. Det innebär att alla boråsare ska kunna se minst 3 träd oavsett var i kommunen en befinner sig, ha en krontäckningsgrad på 30 procent samt högst 300 meter till närmsta grönområde.

Vi vill:

3.3.1. Att Borås Stad arbetar med grönområden där 3-30-300 är vägledande i samhällsplaneringen i hela kommunen.

3.3.2 Att Borås Stad arbetar med att minska skillnader i tillgången på grönområden i kommunen.

3.3.3. Att Borås Stad planterar fler träd i kommunen för att säkerställa en ökad krontäckningsgrad i hela kommunen.

3.3.4. Att Borås Stad beaktar biologisk mångfald och gynnandet av pollinatörer i urbana miljöer, genom att öka andelen planterade inhemska arter och öka andelen blommande fruktträd.

3.3.5. Att Borås Stad beaktar blågröna stråk samt gröna korridorer mellan grön- och naturområden vid stadsplanering.

3.3.6. Att Borås Stad arbetar mer med att tillgänglighetsanpassa grönområden så att personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av naturupplevelser på samma villkor som andra.

Naturvård

I Borås finns flera fina naturreservat som alla boråsare kan ta del av. Det rör sig bland annat om ädellövskogar och hotade kulturmarker som nu har fått ett utökat skydd genom att bli kommunala naturreservat. Vi vet också att det finns flera skyddsvärda biotoper runt om i kommunen som bör få ett starkare skydd. Därför vill vi arbeta för att fler naturreservat etableras i kommunen under kommande mandatperiod och att vi utökar takten i skyddandet av värdefull natur. Det kommer däremot inte räcka att skydda befintlig natur. Kommunen måste accelerera takten i att restaurera exploaterad mark, att återställa våtmarker och arbeta med rewilding. I det arbetet ska vi inkludera boråsarna genom att stötta lokala naturvårdsprojekt och skapa fler arbetstillfällen.

Vi vill:

3.4.1. Att Borås Stads naturvårdsfond får ökade ekonomiska förutsättningar för att stötta privata naturvårdsprojekt.

3.4.2. Att Borås Stad ökar takten i etablerandet av nya kommunala naturreservat.

3.4.3. Att Borås Stad stoppar markförsäljningar för exploatering av skyddsvärd natur.

3.4.4. Att Borås Stad utökar arbetet med att bekämpa invasiva arter.

3.4.5. Att Borås Stad skapar arbetstillfällen för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden för att bekämpa invasiva arter.

3.4.6. Att Borås Stad påbörjar arbetet med rewilding för att restaurera exploaterad natur i kommunen.

3.4.7. Att Borås Stad implementerar en plan för att omvandla kommunala gräsytor till ängsmarker, bland annat genom att se över tidpunkten för slåtter av vägkanter och motverka användandet av konstgödsel och matjord vid inrättande markytor.

3.4.8 Att Borås Stad verkar för att Munkåns dalgång blir ett naturreservat.

Viskan och vatten

Viskan rinner genom hela staden. Ån har en särskild plats i många boråsares liv och den bär på en historia. Samtidigt är den kraftigt förorenad till följd av utsläppen från textilindustrin. Detta är så allvarligt att än idag avråds vi från att fiska i delar av ån samt från att dyka ner i bottensedimenten. Just nu pågår ett miljardprojekt för att sanera Viskan från miljöföroreningarna. Miljöpartiet vill att Borås Stad säkerställer att detta arbete genomförs för att säkra ett vattendrag som kryllar av ett friskt djur- och växtliv och som kan nyttjas för bad, fiske och andra friluftaktiviteter för alla boråsare. Samtidigt som Viskan saneras pågår arbetet med Viskans park. Ett blågrönt stråk som sträcker längs hela Viskan och som kommer att skapa plats för både djur- och växtliv som rekreation. Vi måste se till att arbetet med Viskans park fortsätter och att det tillförs medel för att kunna genomföra alla deletapper i projektet. Vi måste även säkerställa att Borås Stads fina stränder och insjöar är till för kommunens alla invånare och inte kan ianspråkats av privata strandtomter. Efterlevnaden av strandskyddet måste därför granskas i en större utsträckning.

Vi vill:

3.5.1. Att Borås Stad säkerställer att saneringen av Viskan färdigställs.

3.5.2. Att Borås Stad genomför en aktiv tillsyn för att säkra efterlevnaden av strandskyddet.

3.5.3. Att Borås Stad säkerställer att arbetet med Viskans park fortsätter och att budgetmedel tillförs för både drift och investering under hela projektets gång.

3.5.4. Att området som omfattas av Viskans park ska klassas som ett högt naturskyddsområde.

3.5.5 Att Borås Stad tar fram en plan för att skydda och vårda sötvattenmiljöer i kommunen. Planen ska lyfta hur utsläpp av föroreningar ska motverkas och hur djur- och växtlivet ska kunna bevaras vid extremväder såsom låga flöden till följd av torka.

4. Ett Borås där vi tar hand om varandra

Miljöpartiet och Borås Stad har en vision om en socialt hållbar kommun. För oss innebär det en stad där vi förbättrar situationen för de mest utsatta i vårt samhälle. Vi behöver stärka och rusta våra sociala skyddsnät så att ingen tvingas leva i fattigdom, vara hemlös eller få den vård de har rätt till. Alla ska ha rätt att leva i trygghet och inget barn ska tvingas leva i fattigdom eller ha föräldrar som utövar våld eller missbrukar. Vi behöver kraftsamla för att skapa ett tryggt samhälle för alla boråsare, oavsett ålder, kön eller socioekonomisk bakgrund.

En trygg stad för alla

Borås ska vara en trygg stad för alla. Inga barn ska rekryteras till de kriminella gängen. För det krävs kraftsamlingar. Vi har idag en individ- och familjeomsorg som arbetar professionellt och ekonomiskt med dessa frågor, men vi anser att verksamheten behöver avsevärt mer resurser. Detta är inte välgörenhet, det är en investering i allas vår trygga framtid. Våra ungar skall inte vara en rekryteringsbas för de kriminella gängen. Vi måste arbeta förebyggande på alla nivåer. Flera kommuner, inklusive Borås Stad, arbetar med projektet SSPF, där samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid gör det möjligt att snabbt fånga upp ungdomar som befinner sig i riskzonen att dras in i kriminella gäng. Detta arbete vill vi värna och utöka, för att inget barn ska hamna i händerna på de kriminella gängen. Vi behöver säkerställa att alla ungdomar har en meningsfull fritid eller sysselsättning. Att de känner framtidshopp och att vuxenvärlden ser dem. Kommunens egna trygghetsaktörer behöver finnas närvarande, såsom stadsdelsvärdar och fältarbetare. För vi tror på tidiga insatser framför en politik som lyfter fram repressiva åtgärder. Visionen måste vara att se till att boråsare på glid fångas upp och får hjälp- inte straff. Vi vet att det lönar sig för individen och för samhället.

Vi vill:

4.2.1. Att Borås Stad utökar arbetet med att erbjuda feriearbete under sommaren till alla ungdomar mellan 15 och 19 år för att alla unga ska ha en meningsfull sysselsättning.

4.2.2. Att Borås Stad fortsätter att arbeta med modellen SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid) för att tidigt kunna fånga upp unga som befinner sig i riskzonen till kriminalitet.

4.2.3. Att Borås Stad säkerställer att individ- och familjeomsorgsnämnden får utökade budgetmedel för att kunna möta det ökade behovet.

4.2.4. Att Borås Stad fortsätter att ha anställda stadsdelsvärdar i staden som arbetar trygghetsskapande med Orts- och stadsdelsbor.

4.2.5. Att Borås Stad fortsätter med arbetet med skola som arena och utökar detta till fler stadsdelar och även till serviceorterna.

4.2.6. Att Borås Stad utökar det brottsförebyggande arbetet genom att satsa på att anställa fler fältassistenter.

4.2.7 Att Borås Stad stärker tillgången till evidensbaserade intensiva sociala insatser som multisystemisk terapi, MST, för att minska institutionsplaceringar samtidigt som vi stöttar särskilt tidiga insatser för unga på glid.

4.2.8 Att Borås Stad utvecklar arbetet med Extravuxen och i synnerhet rörande förhandsbedömningen för att möjliggöra för barn att möta sin socialsekreterare enskilt i ett tidigt stadie.

Ett Borås där ingen tvingas leva i fattigdom

Ingen ska behöva leva som hemlös i Borås. Samhället har misslyckats när vi inte kan erbjuda en av våra mest grundläggande mänskliga rättigheter, rätten till ett tryggt boende och tak över huvudet, till alla våra invånare. Hemlöshet hör till en av våra mest extrema former av utanförskap och social utsatthet. Vi behöver säkra ett ökat byggande av billiga hyresrätter, säkerställa möjligheten till sociala kontrakt för gruppen akut hemlösa, samt ge uppdrag till våra bostadsbolag att arbeta aktivt för att förebygga och motverka vräkningar av personer som befinner sig i ekonomisk utsatthet eller lider av missbruksproblematik. Samhället måste stå starkt för att vårda och inte straffa de absolut mest utsatta i kommunen. En grupp som är extra utsatt vid fattigdom är barnen. Barnfattigdomen ökar i Sverige och kommunen måste ta krafttag för att säkerställa kompensatoriska åtgärder så att fler barn kan få växa upp under rättvisa uppväxtvillkor. Miljöpartiet har flera förslag på att säkra alla barns rätt till en meningsfull fritid, att resa med kollektivtrafiken, samt att skolorna erbjuder kostnadsfri frukost till de barn som vill.

Vi vill:

4.3.1. Att Borås Stad ger uppdrag till de kommunala bostadsbolagen att erbjuda fler sociala kontrakt för att säkerställa att ingen ska tvingas leva i hemlöshet i Borås.

4.3.2. Att Borås Stad erbjuder gratis frukost till alla grundskoleelever som önskar.

4.3.3. Att Borås Stad säkerställer att grundskolor ska kunna erbjuda matlådor av mat som har blivit över i slutet av veckan till de elever som vill.

4.3.4. Att Borås Stad även ger uppdrag till bostadsbolagen att arbeta med att erbjuda stöd till hyresgäster som riskerar att vräkas för att motverka hemlöshet.

4.3.5. Att Borås Stad säkerställer tillgången på tillgängliga och kostnadsfria offentliga toaletter i centrum och motarbetar exkluderande design i stadsmiljön.

4.3.6. Att Borås Stad intensifierar det förebyggande arbetet mot alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar (ANDTS).

4.3.7. Att Borås Stad fortsätter ha ett akutboende som ska ha en god fysisk miljö. Lokalerna behöver bli mer tillgänglighetsanpassade och det måste finnas bättre möjligheter för kvinnor att sova tryggt, genom könsseparerade delar av boendet. Därutöver behöver boendena bli säkrare för personer med beroendeproblematik och bemannade med socialbehandlingspersonal.

4.3.8. Att Borås Stad gör en särskild satsning för att stödja våra förvaltningar i arbetet med den nya socialtjänstlagen.

4.3.9. Att Borås Stad verkar för att välfärdsboks slutet blir mer beslutsgrundande.

4.3.10. Att Borås Stad verkar för att öka andelen socialt hållbara inköp i form av exempelvis Fairtrade-certifierade produkter för att skapa rättvisa och hållbara arbetsvillkor i hela världen.

4.3.11 Att Borås Stad ställer skarpa sociala krav på upphandlingar av varor och tjänster för att försäkra att Borås Stad inte bryter mot mänskliga rättigheter.

4.3.12 Att Borås Stad verkar för reserverade upphandlingar till sociala företag.

Vård och äldreomsorg

Många lever ett aktivt liv mycket längre än vad tidigare generationer har haft möjlighet till. Fler och fler får uppleva sin hundraårsdag. Äldres kunskaper och erfarenheter är ovärderliga på många områden, till exempel som fortsatt yrkesaktiva eller som mentorer till yngre. Inom frivilligsektorn och föreningslivet gör många äldre stora insatser. Våra äldre måste få bättre förutsättningar för att kunna leva aktiva och hälsosamma liv. Därför måste vi säkra en vård- och äldreomsorg av hög kvalitet i hela kommunen. Alla personer i behov av plats på LSS-boende eller äldreboende ska få det. Vi måste samtidigt verka för att förbättra arbetsvillkoren för våra anställda såsom att sänka arbetstiden för personalen för att skapa en mer attraktiv arbetsplats. Äldres inflytande över sin egen vård och livssituation behöver öka och därför måste kommunen erbjuda en variation av boendeformer och inriktningar. Ensamheten måste brytas, privatiseringarna stoppas och minuthetsen inom hemtjänsten avskaffas.

Vi vill:

4.4.1. Att Borås Stad tar steg mot att införa en 35-timmars arbetsvecka med visionen om en 4-dagars arbetsvecka.

4.4.2. Att Borås Stad verkar för att förbättra arbetsvillkoren inom hemtjänsten, bland annat genom att avskaffa minuthetsen och pröva nya arbetstidsmodeller som ger mer tid för återhämtning och omsorg.

4.4.3. Att Borås Stad ska verka för att det ska finnas fler mötesplatser och lågtröskelverksamheter för äldre i hela staden och i alla serviceorter.

4.4.4. Att Borås Stad ska erbjuda ett varierat utbud av vård- och omsorgsboenden samt LSS-boenden med olika inriktningar.

4.4.5. Att Borås Stad verkar för att öka brukarnas självbestämmande över såväl boende som insatser.

4.4.6. Att Borås Stad säkerställer att det finns personal med flerspråkig kompetens i vård- och äldreomsorgsförvaltningens verksamheter.

4.4.7 Att Borås stad inleder ett vetenskapligt utvärderat försök med sänkt arbetstid med bibehållen lön för personal inom utvalda enheter i vård- och äldreomsorgen, med målet att sänka sjuktagen, stärka kompetensförsörjningen och höja kvaliteten i omsorgen.

4.4.8 Att Borås Stad behåller och värnar kommunens och regionens gemensamma spädbarnsverksamhet.

Mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck

Varje år mördas omkring 15 kvinnor av en man som en har haft en relation med. En av tio män i Sverige har köpt sexuella tjänster. Tusentals barn och ungdomar utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck som inskränker deras mänskliga fri- och rättigheter. Siffrorna är skrämmande och visar vilka strukturella problem vi har att ta itu med. I grund och botten är det patriarkala värderingar och förlegade traditioner och normer där synen på att män är överordnade kvinnor, som innebär att personer utsätts för den här typen av våld. Vi behöver arbeta förebyggande på alla nivåer. Forskning visar att många barn och unga utsätts för våld av en annan ung person. Extra utsatta är icke-binära och personer som identifierar sig som trans. Våld mellan unga bagatelliserar vilket ofta resulterar i att man utvecklar destruktiva normer och tar med dem in i vuxenrelationer. Kommunen kan stödja personer som har, riskerar att bli eller är utsatta för våld av en nära anhörig eller en jämnårig, sexuell exploatering eller hedersförtryck genom våra olika stödcentrum och mottagningar som har inrättats under de senaste åren. Stödet till dessa livsviktiga verksamheter måste utökas, för att säkerställa det förebyggande arbetet och stödinsatser.

Vi vill:

4.5.1. Att Borås Stad utökar stödet till Relationsvårdsenheten.

4.5.2. Att Borås Stad utökar stödet till Mikamottagningen.

4.5.3. Att Borås Stad utökar stödet till Kvinno- och tjejjouren.

4.5.4. Att Borås Stad säkerställer att alla medarbetare har tillfredsställande kunskap inom frågorna våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck.

4.5.5. Att Borås Stad ger mer stöd till Resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.

5. En skola för alla boråsare

Alla barn har rätt till en bra utbildning och en trygg skolgång. Tyvärr misslyckas skolan idag med det kompensatoriska uppdraget och likvärdigheten brister. Alla Borås Stads skolor ska vara bra skolor. Därför måste vi kraftsamla för att bryta skolsegregationen. För att kunna göra det måste vi dels satsa mer pengar på skolan för att anställa fler lärare, speciallärare, studiecoacher och elevassistenter, dels måste vi skruva åt den socioekonomiska fördelningsnyckeln. Resurserna i skolan måste fördelas efter behov och där behoven är som störst. Det fria skolvalet och friskolorna ökar belastningen på kommunen ekonomiskt och administrativt samtidigt som det göder skolsegregationen. Vi måste därför sätta stopp för marknadsskolan och fler privatiseringar.

Stoppa skolsegregationen och säkra likvärdighet

Alla Borås Stads skolor ska vara bra skolor. Idag råder det tyvärr stora skillnader mellan våra skolor, både rörande elevsammansättning, andelen gymnasiebehöriga och socioekonomi. Det här måste vi ändra på. Skolans likvärdighets- och kompensatoriska uppdrag är av stor vikt och därför måste resurserna i skolan fördelas efter behov och socioekonomi i en större utsträckning än idag. Vi behöver satsa på studiecoacher, elevassistenter och fler lärare i de skolor som har de största utmaningarna. Alla barn i Borås ska ha rätt till en utbildning av hög kvalitet och alla ska få så goda förutsättningar som möjligt för att lyckas i skolan.

Vi vill:

5.2.1. Att Borås Stad avskaffar det fria skolvalet.

5.2.2. Att Borås Stad utökar de medel som ges till den socioekonomiska fördelningsnyckeln för att skolor med de största behoven får utökade resurser.

5.2.3. Att Borås Stad stoppar all nyetablering av friskolor som drivs som aktiebolag och med vinstintresse, för att säkerställa att varje skattekrona går till elevernas utbildning och inte till bolagsvinster.

5.2.4. Att Borås Stad stoppar nyetableringen av religiösa friskolor.

5.2.5. Att Borås Stad stärker arbetet med övergångar mellan förskola och grundskola samt mellan grundskola och gymnasieskola för att varje elev ska få det stöd de har rätt till.

5.2.6. Att Borås Stad säkrar en långsiktigt hållbar resursfördelningsmodell för volymkompensation av den anpassade grundskolan och gymnasieskolan som motsvarar den högre elevpengen för eleverna.

5.2.7. Att Borås Stad värnar och utökar organisationen Centrum för flerspråkigt lärande (CFL).

5.2.8 Att Borås Stad inför ett rättvist och närhetsbaserat placeringssystem till grundskolan som aktivt motverkar skolsegregation och garanterar alla barn plats på en bra skola i sitt närområde.

Bildningsstaden och det livslånga lärandet

“Bildning är en humanistisk process. Genom bildningen skapar vi inte bara en rikare inre värld för oss själva, vi skapar även en bättre värld utanför oss själva. I ett mångkulturellt och demokratiskt samhälle är bildning vägen till kulturöverskridande förståelse och det bästa skyddet mot främlingsfientlighet och intolerans. Människor lär sig olika saker på många olika sätt under sitt liv och det finns många sätt att bilda sig på.” Ur Bildningsstaden Borås.

Skolans uppdrag sträcker sig längre än kunskapsinhämtning. Det som finns kvar av elevernas kunskap när de tar sig ut i vuxenlivet är bildningen. Skolorna måste därför fortsatt stärkas i demokrati- och värdegrundsarbetet. Alla elever ska känna lusten att lära från förskola till gymnasieskola. Alla elever ska också få rätt förutsättningar för att nå sin fulla potential. Vi behöver fler behöriga lärare till bildningsstaden för att möjliggöra detta. Då måste arbetsvillkoren för lärarna stärkas och möjligheter till fortbildning ges. Tidiga insatser, ibland redan från förskolan, är nödvändiga för att fånga upp elever som riskerar att halka efter.

Förskola

Fler barn i Borås ska få förutsättningar att gå på förskolan. Förskolans pedagogiska uppdrag är av stor vikt och tidiga insatser för elever som halkar efter, i exempelvis språkutveckling, måste stärkas. Förskolorna ska erbjuda en bredd av aktiviteter och inriktningar med fokus på både individen och gruppen med alltifrån flerspråkigt lärande till fler naturupplevelser. Förskolan står inför stora utmaningar till följd av de minskade födelsetalen. Vi behöver se till att detta inte påverkar kvalitén på förskolans verksamhet och undervisning och fortsatt arbeta för att barngrupperna ska minska.

Vi vill:

5.4.1. Att Borås Stad ska erbjuda förskola även till föräldrar som är arbetslösa eller sjukskrivna.

5.4.2. Att Borås Stad verkar för att taxan för förskola sänks så att föräldrarnas plånbok inte ska styra över barnens möjlighet att erbjudas en förskoleplats.

5.4.3. Att Borås Stad verkar för att fortsatt erbjuda förskola för barn från sex månaders ålder.

5.4.4. Att Borås Stad arbetar tidigt med att stärka läslust i förskola och fritidshem.

5.4.5. Att Borås Stad verkar för att minska barngrupperna i förskolan.

5.4.6. Att Borås Stad verkar för att det finns förskolor även på landsbygden för att alla små barn ska ha nära till sin förskola.

5.4.7 Att Borås Stad verkar för att flerspråkigt lärande blir ett pedagogiskt verktyg för fler förskolor i kommunen.

5.4.8 Att Borås Stad verkar för att utevistelse i naturen, barnens motorik samt odling blir självklara delar av verksamheten i alla kommunens förskolor.

5.4.9 Att Borås Stad får i uppdrag att se hur förskolans verksamheter kan anpassas bättre för barn med funktionsnedsättningar.

Grundskola

Vi vill satsa mer på Borås Stads grundskolor. Minskande elevantal för med sig utmaningar för såväl förskolan som grundskolan de kommande åren. För att motverka besparingar behöver mer resurser prioriteras och pengar måste i en större utsträckning fördelas efter behov och socioekonomi. Skolorna måste stärkas i det kompensatoriska uppdraget för att elevernas bakgrund aldrig ska få avgöra huruvida de kan lyckas i skolan. För att möjliggöra detta behöver vi fler skickliga lärare och annan skolpersonal som har tid för eleverna. Borås grundskolor brottas med en hög andel obehöriga lärare till följd av lärarbristen. Fler anställda måste få förutsättningar att kunna kombinera studier på lärarutbildningen med deltidsarbete.

Vi vill:

5.5.1. Att Borås Stad verkar för att fler obehöriga lärare får möjlighet att utbilda sig med bibehållen lön och anställning.

5.5.2. Att Borås Stad möjliggör införandet av ett tvålärarsystem för klasser och skolor där behoven är som störst.

5.5.3. Att Borås Stad säkrar ett fortsatt arbete med skolsociala team, där skola samverkar med socialtjänst för att fånga upp elever med hög frånvaro eller där det finns oro för att eleven far illa.

5.5.4. Att Borås Stad erbjuder, i egen regi eller i samverkan, kostnadsfri läxhjälp och studiestöd efter skoltid för alla elever som behöver extra stöd.

5.5.5 Att Borås Stad satsar på att anställa fler specialpedagoger, speciallärare, studiecoacher och lärarassistenter.

5.5.6 Att Borås Stad säkerställer att det finns minst en grundskola i varje serviceort om elevtalen fortsätter att minska.

5.5.7 Att Borås Stad arbetar för att satsa på skolan och motverka besparingar på elever och lärare för att stärka kvalitén på undervisningen.

5.5.8 Att Borås Stad fortsätter att stärka arbetet med digitalisering i våra skolor samt erbjuder fortbildning inom AI för personal och elever.

5.5.9 Att Borås Stad arbetar för att stärka alla grundskolors arbete med hållbarhet.

5.5.10 Att Borås Stad inrättar riktlinjer för grundskolorna i syfte att motverka homo- och transfobi.

Gymnasieskola

Borås Stad erbjuder en stor bredd av program, inriktningar och profiler av hög kvalitet. De kommunala gymnasieskolorna lockar elever från hela Sjuhärad och står sig väldigt starkt gentemot de fristående aktörerna. Vi vill stärka gymnasieskolornas attraktivitet, både som arbetsgivare och bland eleverna. Genom att utöka projektet akademisk utveckling gör vi det möjligt för fler lärare att kombinera forskning med undervisning och stärka det kollegiala lärandet. Vi behöver även se till att fortsatt satsa på det växande introduktionsprogrammet för att öka genomströmningen och stärka kvalitén. Alla elever ska få det stöd de behöver. Den anpassade gymnasieskolorna måste få ökat stöd och en mer rättvis fördelning av skolans resurser. Skolornas värdegrundsarbete måste stärkas och rasism, sexism och annan diskriminering och mobbning måste motverkas och förebyggas.

Vi vill:

5.6.1. Att Borås Stad utökar projektet akademisk utveckling så att fler lärare på gymnasieskolan kan kombinera arbete med forskningsstudier.

5.6.2. Att Borås Stad säkerställer att det finns en handlingsplan för att motverka och hantera kränkande behandling och diskriminering i gymnasieskolan.

5.6.3. Att Borås Stad säkerställer en långsiktig tillgång på APL-platser inom samtliga yrkesprogram för att möjliggöra för alla yrkeselever att genomföra sin praktik.

5.6.4. Att Borås Stad säkerställer att gymnasieelever får representeras i skolornas ledningsgrupper.

5.6.5. Att Borås Stad avskaffar prövningsavgiften på samtliga kommunala gymnasieskolor.

5.6.6. Att Borås Stad säkerställer en långsiktigt hållbar finansiering och volymkompensation av den anpassade gymnasieskolan och dess individuella program.

5.6.7. Att Borås Stad säkerställer att det finns ändamålsenliga lokaler för den anpassade gymnasieskolan för att säkra en trygg lärmiljö för både elever och personal.

5.6.8. Att Borås Stad fortsätter med det framgångsrika arbetet för att öka genomströmningen på introduktionsprogrammet, bland annat genom alternativ studieväg, som möjliggör för elever på introduktionsprogram att läsa en yrkesutbildning på Komvux.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen i Borås säkrar det livslånga lärandet. Det ger möjlighet till elever att komplettera gymnasiebetyg, att lära sig det svenska språket och få en fot in på arbetsmarknaden eller till vidare studier. För att vuxenutbildningen fortsatt ska kunna göra detta behöver vi genomföra flera kvalitetssatsningar och stoppa privatiseringen av komvux utbildningar. Neddragningar och försämringar i kvalitén på undervisningen för att maximera vinst är oacceptabelt. Vi vet också att många elever på komvux befinner sig i en väldigt svår social situation. Det är vuxna människor som behöver kombinera heltidsstudier med heltidsarbete och som har barn de behöver ta hand om. Vi vill därför säkra att komvux kan erbjuda ännu fler flexibla studievägar samtidigt som vi stärker det nyetablerade Infocenter Bryggan samt komvux resursteam för att erbjuda mer stöd till elever som har behov av det.

Vi vill:

5.7.1. Att Borås Stad arbetar för en kvalitetssatsning inom SFI och att bättre integrera arbetsmarknaden i SFI.

5.7.2. Att Borås Stad utvecklar Infocenter Bryggan för att ge stöd och yrkesvägledning på flera språk och på ett tillgängligt sätt för att bidra till integration och underlätta för personer som vill byta karriär eller få in en fot på arbetsmarknaden.

5.7.3. Att Borås Stad bidrar till att Komvux kan erbjuda en större flexibilitet i studievägar för eleverna genom fler möjligheter till att kombinera studier på distans med lärarledda fysiska lektioner.

5.7.4 Att Borås Stad verkar för att Komvux behåller och återtar utbildning i egen regi och inte lägger ut det på entreprenad.

5.7.5 Att Borås Stad utökar resursteamet på Komvux för att säkerställa att fler elever får studie- och psykosocialt stöd under sin studietid.

6. Alla barn i Borås har rätt till en meningsfull fritid

För Miljöpartiet i Borås är barns rätt till ett meningsfullt sammanhang och fritid av oerhört stor vikt. Enligt Rädda Barnen lever nästan vart tionde barn i Sverige med familjer som befinner sig i en ekonomisk utsatthet. Extra utsatta är barn till ensamstående mammor. Fattigdom göder en fysisk och psykisk ohälsa bland barn, där skolresultat och sociala sammanhang försämras. Vi måste därför arbeta för att skapa mer jämlika förutsättningar så att alla unga ska ha möjlighet till fysisk aktivitet och att delta på andra fritidsaktiviteter.

Fler möjligheter till aktiviteter

6.2.1. Att Borås Stad verkar för att utreda hur en badplats skulle kunna inrättas mitt i stan vid Viskan.

6.2.2 Att Borås Stad möjliggör för att utöka satsningen Fuzed för att koppla samman bredden i spelkulturen med exempelvis brädspel och cosplay.

6.2.3 Att Borås Stad stöttar lokala föreningar i mindre orter i kommunen att anlägga, upprusta och drifva eljusspår med rödljustimer för rörelse året runt.

6.2.4 Att Borås Stad satsar på naturfestivalen, en festival för att uppmärksamma och fira allemansrätten och de möjligheter som naturen ger till utevistelse.

6.2.5 Att Borås Stad verkar för att ett friluftscenter inrättas i staden med fokus på friluftaktiviteter, utevistelse och beredskap.

6.2.6 Att Borås Stad rustar upp befintliga tillgänglighetsanpassade badplatser.

6.2.7 Att Borås Stad verkar för att förlänga öppettiderna på den öppna ungdomsverksamheten, såväl i staden som i serviceorterna.

6.2.8 Att Borås Stad återinför lördagsöppet på den öppna ungdomsverksamheten i serviceorterna.

6.2.9 Att Borås Stad utvecklar sitt arbete med normkritiskt förhållningssätt och våldspyramiden i den öppna ungdomsverksamheten.

6.2.10 Att skolfritidspersonalen är anställda av och finansieras av fritid- och folkhälsoförvaltningen istället för grundskoleförvaltningen.

7. Ett Borås fritt från diskriminering och rasism

Feminism

Vi lever i ett patriarkat där kvinnor underordnas männen. Lönegapet mellan män och kvinnor är fortsatt stort. Destruktiva könsnormer begränsar människor och är grundorsaken till mäns våld mot kvinnor. Miljöpartiet är ett feministiskt parti och i Borås vill vi kraftsamla med förebyggande insatser i skolan för att minska skillnaderna mellan könen. Vi behöver även genomföra en riktad lönesatsning mot våra kvinnodominerade yrken inom kommunen, såsom undersköterska och lärare, för att minska lönegapet.

Vi vill:

7.1.1. Att Borås Stad genomför en riktad lönesatsning mot kvinnodominerade yrken med lägst inkomster, samt utreder införandet av en modell för jämställdhetsbudgetering för att systematiskt synliggöra och åtgärda ekonomiska orättvisor mellan könen i all kommunal verksamhet.

7.1.2. Att Borås Stad genomför genomlysningar i stadens verksamheter för att förebygga, upptäcka och åtgärda patriarkala strukturer och sexism i stadens verksamheter.

7.1.3. Att Borås Stad utvecklar arbetet med genus och normkritik i all stadens verksamhet som möter barn och unga.

HBQI

I Borås ska alla invånare känna sig trygga oavsett hur de väljer att identifiera sig eller vem de älskar. Fobi och trakasserier mot HBQI-personer ökar både i Sverige och världen. Skyddade boenden för HBQI-personer som utsätts för hot och förtryck av personer i sin omgivning måste införas. Vi måste utöka våra insatser i staden för att kommunens verksamheter ska vara inkluderande och förstärka det antidiskriminerande arbetet. Under mandatperioden har vi gett uppdrag till stadsledningen kopplade till att förbättra villkoren och rättigheterna för HBQI-personer. Vi vill säkra att dessa uppdrag genomförs och följs upp och att det avsätts medel för detta.

Vi vill:

7.2.1. Att Borås Stad säkerställer att de HBQI-relaterade uppdragen som ges till stadsledningen efterföljs och att medel avsätts för att genomföra dessa.

7.2.2. Att Borås Stad inför ett HBQI-råd under kommunstyrelsen med representanter från politiska partier, kommunens verksamheter och civilsamhället. Tillsammans ska de ta fram förslag, granska beslut och följa upp uppdragen inom HBQI.

7.2.3. Att Borås Stad verkar för att all personal i vård- och äldreomsorgsförvaltningen samt sociala omsorgsförvaltningen har kunskap inom HBQI för att säkerställa alla brukares trygghet och välbefinnande.

7.2.4. Att Borås Stad verkar för att HBQI-certifiera alla sina verksamheter.

7.2.5. Att Borås Stads alla offentliga toaletter blir könsneutrala och menssäkrade.

7.2.6. Att Borås Stad inför könsneutrala omklädningsmöjligheter i alla simhallar och kommunala idrottsanläggningar.

7.2.7. Att Borås Stad inför skyddade boenden för HBTQI-personer.

Antirasism

Vi vill leva i ett samhälle där din hudfärg, etnicitet eller kultur aldrig får avgöra vilka förutsättningar eller möjligheter du får i livet. Därför behöver vi bryta den strukturella rasismen. Det antirasistiska och förebyggande arbetet måste genomsyra Borås Stads verksamheter och skolornas värdegrundsarbete. Borås Stad måste göra allt i sin makt för att bekämpa rasistiska tendenser och strömmar.

Vi vill:

7.3.1. Att Borås Stad säkerställer att kontinuerliga granskningar genomförs i alla verksamheter för att upptäcka och motverka strukturell rasism.

7.3.2. Att Borås Stad stärker elever och lärare i att agera mot rasism och att kunskapen i Borås Stad om rasism ökar i samtliga verksamheter.

7.3.3. Att Borås Stad erbjuder fler grundskole- och gymnasieklasser att genomföra värdegrundsresor till museum och minnesplatser för Förintelsen och andra folkmord.

Integration

Borås ska vara en stad som präglas av solidaritet med människor på flykt. Kommunen måste vara beredda på att ta sitt ansvar och säkerställa ett tryggt och varmt välkomnande av de flyktingar som kommunplaceras här. Vi måste se möjligheter och inte problem när vi möter nya människor. Vår integrationspolitik behöver bli mer inkluderande. SFI måste kvalitetssäkras och information och vägledning för arbete, bostad och studier måste bli mer tillgänglig.

Vi vill:

7.4.1. Att Borås Stad strävar efter att ta tillvara på kompetens bland nyanlända.

7.4.2. Att Borås Stad, utifrån arbetet med socialt hållbart Borås, fortsätter att kraftsamla med arbetstillfällen i våra politiskt eftersatta områden.

7.4.3. Att Borås Stad tillgängliggör sin hemsida på flera språk.

7.4.4. Att Borås Stad stärker samarbetet med civilsamhället för att arbeta med integrationsåtgärder såsom språkcaféer, kurser eller mötesplatser mellan människor med olika ålder och bakgrund.

7.4.5 Att Borås Stad arbetar aktivt i alla områden där arbetslösheten är hög för att skapa fler arbetstillfällen och underlätta för fler boråsare att få en fot in på arbetsmarknaden, till exempel den arbetsmarknadspilot som genomförs på Hässleholmen.

Funktionsrätt

Borås ska vara en stad där alla ska kunna verka på samma villkor, oavsett funktionsnedsättning. Staden måste tillgänglighetsanpassas på alla fronter och i alla verksamheter. Nedan följer två ytterligare förslag som vi tror kan bidra till det arbetet och som inte har en direkt koppling till en specifik verksamhet.

Vi vill:

7.5.1. Att Borås Stad verkar för att tillgängliggöra sin webbplats på ett lättare språk, så att alla ska kunna ta del av samhällsinformation på lika villkor.

7.5.2 Att Borås stad inför krav på hörselslinga vid inhyrning i externa lokaler.

8. Ett Borås med fri och tillgänglig kultur

Musiken, målningarna, dansen, installationerna, teatern, skulpturerna, filmen - i vårt Borås får dessa, och alla andra konst- och kulturformer, ta plats. Vi tror inte att det är svårt att vara en både bred och smal, snäll och provocerande kulturstad samtidigt - men det kräver att kommunen är öppen för nya perspektiv och vågar satsa på kulturen. Så att alla boråsare som vill kan hitta sitt eget bästa utbud av kultur och sitt eget bästa sätt att själv skapa. Alla boråsare ska kunna ta del av ett brett kulturutbud. Därför måste kulturskolan bli avgiftsfri och vi måste fortsätta sänka trösklarna för att fler ska få uppleva den fantastiska kulturen i Borås.

Tillgänglig kultur för alla

Kulturen berikar oss människor och ger oss nya insikter. Det är ett av de främsta botemedel mot polarisering och främlingsfientlighet, då den stärker bildningen och kunskapen om andra. Vi vill att kulturen ska finnas för alla boråsare, oavsett storlek på plånbok eller var man bor någonstans. Borås Stad ska därför säkra att kulturen blir både billigare och kommer närmare grupper som annars inte hade tagit del av den.

Vi vill:

8.2.1. Att Borås Stad säkerställer att fler biovisningar och teaterföreställningar blir tillgänglighetsanpassade.

8.2.2. Att kulturskolans verksamheter ska bli avgiftsfria för alla barn.

8.2.3 Att Borås Stad satsar på den ambulerande kulturskolan.

8.2.4 Att Borås Stad samverkar med civilsamhället för att möjliggöra gatubibliotek i staden.

8.2.5 Att Borås Stad gör det möjligt för boråsare att gå på ett antal teaterföreställningar kostnadsfritt med bibliotekskortet.

8.2.6 Att Borås Stad stärker stödet till litteratur på minoritetsspråk i våra bibliotek.

Fri kultur

Kulturen utgör en grundbult i vår demokrati. Vi måste därför stärka anslagen till fria kulturutövare så att även mindre aktörer ska kunna verka på goda villkor. Runtom i världen inskränks yttrandefriheten och de mänskliga rättigheterna. Kulturen är en viktig del av vår yttrandefrihet. Det är ett slagkraftigt sätt att uttrycka sig på och tyvärr en måltavla för inskränkningar i auktoritära stater. Vi vill att Borås ska vara en fristad för förföljda konstnärer och kulturutövare runtom i världen. Vi kan inte göra allt, men vi kan vara med och rädda liv och stå upp för yttrandefriheten när andra viker sig.

Vi vill:

8.3.1. Att Borås Stad höjer anslagen till fria kulturutövare.

8.3.2. Att Borås Stad ska bli en fristad för förföljda konstnärer och kulturutövare.

8.3.3 Att Borås Stad utökar anslagen till konstbiennalen.

8.3.4 Att Borås Stad stärker stödet till studieförbunden.

Biblioteken

Biblioteken är en fantastisk plats för informationsinhämtning, för att låna böcker, filmer och e-medier. Det är en plats där människor möts mellan bokhyllor och sittplatser. En plats där man också bara kan vara. Vi vill att fler boråsare ska hitta till biblioteken. Därför vill vi utöka konceptet med meröppet och förbättra bibliotekens uppsökande verksamhet.

Vi vill:

8.4.1. Att Borås Stad satsar på bokbussen och utökar ressträckan till landsbygden och Sjuhärads övriga kommuner.

8.4.2. Att Borås Stad fortsätter med det framgångsrika konceptet meröppet och utökar detta till fler av kommunens bibliotek.

8.4.3. Att Borås Stad säkerställer att samtliga skolbibliotek är bemannade med bibliotekarier med minst en halvtid.

8.4.4 Att Borås Stad utökar bibliotekens uppsökande verksamhet för att få fler personer att söka sig till biblioteken.

8.4.5 Att Borås Stad ger utökade medel för att stärka utbudet av talböcker, böcker med stor stil, taktila böcker m.m för att förbättra tillgängligheten.

9. Ett Borås som bygger hållbart

Grön samhällsbyggnad

När vi bygger nytt måste det göras med människans och naturens bästa i fokus. Borås Stads ambitiösa översiktsplan samt våra nya riktlinjer för grönområden som Miljöpartiet har varit med och drivit igenom pekar på mycket av detta. Närhet till kollektivtrafik och tillvaratagandet av gröna stråk är några exempel på förutsättningar som ska tas i beaktande. Stadsplaneringen måste i en större utsträckning bygga på att underlätta för människors framkomlighet och närhet till samhällsservice. Samtidigt måste vi ställa högre miljökrav vid markanvisning och detaljplaner. Kommunens mark ska inte exploateras för kortsiktiga vinstintressen.

Vi vill:

9.1.1. Att Borås Stad inför krav på att biologisk mångfald måste tas i beaktande i en högre utsträckning i varje detaljplan som kommunen tar fram.

9.1.2. Att Borås Stad höjer miljökraven vid markanvisning. Om kraven inte levs upp ska Borås Stad inte godkänna markanvisningen.

9.1.3. Att Borås Stad stoppar 27/41 verksamhetsområde.

9.1.4. Att Borås Stad stoppar fortsatt planering och genomförande av genomfartsleden genom Kype.

9.1.5. Att Borås Stad verkar för att i första hand förtäta staden, men där grönområden värnas, än att bygga nytt i nya områden vid nybyggnation.

9.1.6. Att Borås Stad ska verka för att i en högre utsträckning än idag ge avslag till bygglövsansökningar i skyddsvärda naturområden i klasserna I-IV.

9.1.7. Att Borås Stad inför markanvisningstävlingar med fokus på ekologisk och social hållbarhet.

9.1.8. Att Borås Stad inför uppföljning av kompensationsåtgärder för förlorade ekosystemtjänster vid nybyggnation där kompensationsåtgärder krävs.

9.1.9. Att Borås Stad verkar för att underlätta för alternativa boendeformer, såsom kollektiv för äldre och studenter.

Bryta segregationen

Vi ser idag hur ökade klassklyftor och bristande förutsättningar för nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden skapar segregerade boendeyråden. Var du bor i Borås ska inte påverka tillgången på samhällsservice, dina chanser till en god utbildning eller din rätt till trygghet och gemenskap. Dessutom göder segregationen rasism och främlingsfientlighet. Den ökade polariseringen i samhället hotar vår demokrati.

Integration skapas genom möten mellan människor. Genom möten berikas vi, lär av varandra och skapar större förståelse för människor med olika bakgrund. Miljöpartiet vill därför skapa fler mötesplatser för boråsarna i våra politiskt eftersatta områden och öka tillgången på samhällsservice såsom vårdcentraler och öppna förskolor. Dessutom kan vi, genom att styra över kommunens översiktsplan, säkerställa att vi kan bygga bort boendesegregationen. Miljöpartiet vill satsa på våra politiskt eftersatta områden för att skapa jämlika och attraktiva stadsdelar i hela kommunen. Borås ska kunna bli ett mångkulturellt pulserande hjärta där människor möts och integreras i samhället.

Våra politiskt eftersatta områden har dessutom byggts arkitektoniskt för att isoleras från resten av staden, fastän områdena har ett centralt läge. Bland annat är Norrbyleden hårt trafikerad, skapar en barriär mot centrala Borås och är en stor källa till buller och luftföroreningar. Miljöpartiet vill bygga bort Norrbyleden som genomfartsled och istället bebygga området mellan Norrby och järnvägen med bostäder.

Vi vill:

9.2.1. Att Borås Stad säkrar blandad bebyggelse vid nybyggnation i hela kommunen.

9.2.2. Att Borås Stad satsar på att utveckla mötesplatser i våra politiskt eftersatta områden.

9.2.3. Att Borås Stad ser till att det finns fler aktiviteter för barn i alla åldersgrupper i alla stadsdelar och serviceorter.

9.2.4. Att Borås Stad knyter ihop centrum med den nya centralbron och gör området mer levande med byggnader.

9.2.5. Att Borås Stad under planeringen av ny järnväg mellan Borås och Göteborg tar stor hänsyn till de boende i nära anslutning till nya stationläget. Det finns utmaningar i form av att hitta en ny lokalisering av moskén, få en bättre sammanlänkning mellan Norrby och centrum och att stadsutveckla området med mindre trafik, mer bostäder och parker.

Hållbar byggnation

Byggsektorn utgör en stor klimatbov i Borås. Cement- och betongindustrin är smutsig och genererar stora utsläpp av växthusgaser. När vi bygger nytt måste det göras med cirkularitet och hållbara byggmaterial i åtanke. Tack vare Miljöpartiet i Borås finns det idag riktlinjer för hållbar byggnation i staden och de kommunala bostadsbolagen har fått i uppdrag att arbeta med de här frågorna. Det handlar om att öka andelen byggnationer i trä samt att ta vara på rivmaterial vid nybyggnation. Dessa styrdokument och uppdrag måste följas i en större utsträckning än idag och därför måste vi accelerera arbetet samt göra det mer bindande att följa dessa styrdokument, bland annat genom att vi nedprioriterar och avslår bygglovsansökningar som inte är hållbara.

Vi vill:

9.3.1. Att Borås Stad höjer ambitionen och ställer bindande krav på bostadsbolag och entreprenörer för att säkra efterlevnad av våra styrdokument för hållbar byggnation.

9.3.2. Att Borås Stad ökar andelen bostäder som byggs i trä från hållbart brukade skogar och av återvunnet rivmaterial.

9.3.3. Att Borås Stad energieffektiviserar kommunens äldre byggnader samt bostadsbolagens äldre hyres- och bostadsrätter för att sänka elkostnaderna.

9.3.4. Att Borås Stad värnar och utvecklar äldre bebyggelse för att vårda kulturarv och minska vår miljöpåverkan.

10. Ett Borås som är rustat för framtiden

Vi står inför flera utmaningar och parallella kriser som på många sätt prövar vårt samhälle. Klimat- och artkrisen är ett faktum och vi behöver accelerera arbetet med att klimatanpassa vårt samhälle samt att säkra vår matförsörjning. Med krig i vår närhet och ett sårbart energisystem som är beroende av skurkstater, behöver vi även öka vår egen försörjning av förnyelsebar energi. Kommunen spelar en nyckelroll i det arbetet. Vi måste se till så att vi får fler stadsodlingar i Borås. Att alla boråsare, oavsett om de bor i lägenhet eller villa, ska få möjlighet att uppleva det fina med att odla. I vårt Borås ska du kunna plocka din egen sallad från din lägenhetsfasad. Därutöver behöver jordbruksmarken och matjordarna säkras och inte bebyggas för att kunna öka vår självförsörjningsgrad. Därför behövs en odlingsplan för lokal matproduktion tas fram i staden.

Förnybar och fossilfri energiförsörjning

Med en alltmer orolig omvärld blir behovet och förutsättningarna att kunna försörja boråsare med hållbart genererad värme och el av stor vikt. För att vi ska nå våra högt uppsatta klimatmål i kommunen behöver vi ställa om till en fossilfri och förnyelsebar energiförsörjning. Vi behöver fortsätta arbetet med att installera solceller på taken, satsa på batterilagring och energieffektiviseringar. Allt detta för att på sikt säkra ö-drift i Borås, det vill säga ett självständigt energisystem som kan försörja boråsarna med energi om landets övriga energisystem skulle kollapsa.

Vi vill:

10.2.1. Att Borås Stad etablerar en solcellspark i staden.

10.2.2. Att Borås Stad utökar takten i etablerandet av solceller på kommunens alla tak i soliga lägen.

10.2.3. Att Borås Stad ställer sig positiva till etablerandet av vindkraftverk i kommunen när naturvärden tas i beaktande och samråd sker med lokalborna.

10.2.4. Att Borås Stad säkerställer att de biobränslen som används i kraftvärmeverket är hållbart producerade och har ett lågt miljö- och klimatavtryck rörande produktion och markanvändning.

10.2.5. Att Borås Stad utökar arbetet med att säkerställa ö-drift genom att utöka den förnyelsebara energiproduktionen, batterilagringen och att satsa på energieffektiviseringar.

10.2.6. Att Borås Stad bygger solcells- och energiparker i de tidigare planerade vindkraftsparksområdena som ej beviljats.

10.2.7. Att Borås Stad möjliggör för boende i anslutning till byggande av förnyelsebara energianläggningar att bli andelsägare.

Digitalisering

AI och den allt snabbare tekniska utvecklingen kommer med flera utmaningar, men också möjligheter. Borås behöver bli bättre på att ta tillvara på den tekniska utvecklingen för att optimera, effektivisera och underlätta strukturella och vardagliga problem. Tekniken kan hjälpa oss att kartlägga alltifrån luftföroreningar till hur vägnätet fungerar. Samtidigt som välfärdsteknik kan avlasta äldreomsorgen, hemtjänsten och öka tryggheten för de äldre, kan den också hjälpa oss att bryta det digitala utanförskapet. Riskerna med ökad digitalisering och cybersäkerhet måste tas i beaktande. Men möjligheterna är oändliga och får inte förbises. Därför behöver mer medel tillföras till digitalisering och innovation för att Borås ska ligga i framkant i det arbetet.

Vi vill:

10.3.1. Att Borås Stad utvecklar arbetet för att implementera IoT och välfärdsteknik inom hemtjänst och övrig äldreomsorg.

10.3.2. Att Borås Stad genomför kartläggningar av cykelflöden i kommunen för att utgöra vägledning i byggandet av nya cykelvägar.

10.3.3. Att Borås Stad inför sensorer på alla sopbilar för att identifiera gatornas behov av underhåll.

10.3.4 Att Borås Stad satsar på att utveckla och tillgängliggöra öppen data.

Klimatanpassning

Vi ser hur extremväder runtom i världen ödelägger hela samhällen, hotar matproduktionen och människors liv. Klimatförändringarna drabbar också oss i den rika delen av världen, om än i mindre omfattning. Vi måste därför säkerställa att klimatanpassa våra samhällen för att vara mer förberedda på extremväder. Tack vare Miljöpartiet i Borås har vi bland annat genomfört en skyfallsutredning av staden som har identifierat de områden som skulle vara extra sårbara vid ett hundraårsregn. Vi har även avsatt medel i investeringar för klimatanpassning och det måste utökas för att säkra invånarnas trygghet, liv och matförsörjning även i framtiden. Byggnader i närheten av vatten och därmed sårbara lägen vid skyfall och höga flöden måste säkras och därför ska medlen i investeringar för klimatanpassning utökas.

Vi vill:

10.4.1. Att Borås Stad planterar växter på tak där solceller inte är lönsamt.

10.4.2. Att Borås Stad utökar medlen i investeringar för klimatanpassning i staden, såsom större resiliens vid torka och skyfall.

Krisberedskap

Klimatförändringar och en mer osäker omvärld gör att vi på flera plan behöver stärka våra civila beredskap för att kunna vara bättre förberedda vid händelse av kris. En viktig del i arbetet är att säkra vår livsmedelsproduktion. Därför behöver vi ta fram en odlingsplan för att se hur vi kan använda kommunal mark för egen matproduktion, samt främja och möjliggöra för fler att kunna odla sin egen mat i stadsodlingar runtom i staden eller genom vertikalodlingar i flerbostadshus. Vi behöver också säkra vår vattenförsörjning i staden i takt med att vi nu ser konsekvenserna av torka och sinande grundvattennivåer. Det måste i en större utsträckning byggas på ett bättre tillvaratagande av vårt dricks- och dagvatten för att minska den negativa miljöpåverkan som överkonsumtionen av vatten får idag.

Vi vill:

10.5.1. Att Borås Stad underlättar lokal matproduktion samt tar fram en odlingsplan med kommunal mark som kan användas för ändamålet.

10.5.2. Att Borås Stad säkerställer att det finns vertikalodlingar och växtlighet längs med fasader på flera av bostadsbolagens lägenheter.

10.5.3. Att Borås Stad styr mot plantering av mer inhemska bär- och fruktträd för att säkra lokalt producerad frukt som kommer alla boråsare till del.

10.5.4. Att Borås Stad återanvänder dagvatten, exempelvis i toaletter, i en större utsträckning än idag för att minska användningen av dricksvatten och reningskemikalier.

10.5.5 Att Borås Stad ska verka för att det beredskapslager som staden ska ha består av varor som används i den löpande verksamheten.

11. Övrigt

Djurparken

Djur i bur hör inte hemma i ett modernt samhälle. Vilda djur kan inte få utlopp för sina naturliga beteenden i fångenskap. Borås djurpark måste förändra sin inriktning från grunden. Det behöver finnas ett större fokus på bevarandearbete och mindre på att kombinera kommersiella nöjen, såsom planerad nöjespark, med djurhållning. Miljöpartiet i Borås vill se en avvecklingsplan av livskraftiga och exotiska vilda djur i fångenskap från djurparken och att djurparken får ett smalare uppdrag som enbart grundar sig i utbildning, forskning och bevarandearbete.

Vi vill:

11.2.1. Att Borås djurpark och camping AB tar fram en plan för avveckling av livskraftiga och exotiska vilda djur i fångenskap.

11.2.2. Att Borås djurpark och camping AB får ett smalare uppdrag med fokus på utbildning, forskning och bevarande av djurarter.

Ett levande centrum

Vi vill se ett levande centrum. Butiksdöden är ett faktum som ett resultat av förändrade köpvanor och växande e-handel. Vi behöver därför tänka om och tänka nytt för att få liv i vår stadskärna. Vi vill se en stad som är till för människor, inte bilar. Därutöver vill vi se en stadskärna fylld av torghandel och aktiviteter för barn. Staden behöver bli mer barnsäkrad för att göra den till en tryggare plats för fler. Det är när människor möts och när större aktiviteter och evenemang äger rum som människor lockas till centrum. Därutöver vill vi underlätta för föreningslivet och second hand-butiker att kunna hyra ut och nyttja de tomma lokalerna.

Vi vill:

11.3.1 Att Borås stad tar fram en ny vision tillsammans med Borås city för att skapa en levande stadskärna där till exempel torghandel, återbruk, reparationer, caféer, restauranger, andra mötesplatser och evenemang för alla åldrar är ledord.

11.3.2 Att Borås Stad säkrar alkoholfria miljöer i närheten av parker och andra områden där barn och vuxna möts i centrum.

11.3.3 Att Borås Stad för en mer restriktiv politik när det kommer till beviljandet av alkoholtillstånd.

11.3.4 Att Borås Stad arbetar för att Högscholan får ett trafiksäkert och bilfritt campus.

11.3.5 Att Borås Stad arbetar för att inrätta sommargångator på ett urval av gator i stadskärnan, såsom Österlånggatan och Stora brogatan.

11.3.6 Att Borås Stad arbetar för att flytta långtidsparkeringar från gator längs stadskärnan till stadens parkeringshus.

Referenser

Nedan följer ett urval av styrdokument, rapporter och handlingar som har tagits i beaktande vid framställningen av Miljöpartiet i Borås lokalpolitiska program.

Klimatrådslag Borås - Rekommendationer och förslag till Borås Stad

<https://klimatriksdagen.se/wp-content/uploads/2024/11/Boras-klimatradslags-rekommendationer-och-forslag.pdf>

Borås Stads klimatrapport 2024

Borås Stads Klimatrapport 2023

<https://www.boras.se/download/18.333bc4bf18af45362b7105dc/1696402556557/Klimatrapport%202023%20inkl%20bilagor.pdf>

Bildningsstaden Borås 3.0

Remiss - Riktlinjer för grönområden

Remiss - Riktlinjer för inköp i nämnder och bolag

Riktlinjer för hållbar byggnation

Riktlinjer för inköp i nämnder och bolag

Borås Stads cykelplan 2024-2025

Översiktsplan för Borås

Miljöpartiet i Borås egna Färdplan för trygghet och gemenskap

Välfärdsbokslut 2022

Program mot hedersrelaterat våld

Program mot hemlöshet

Redovisning av LUPP-enkäten 2023

SKR: Vägledning för hållbara markanvisningar